

Інформаційна картка *
учасника / учасниці всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024»
в номінації «Географія»

Прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності)	Буга Тетяна Михайлівна	
Посада (відповідно до запису в трудовій книжці)	Вчитель географії	
Місце роботи (повне найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Тульчинський ліцей №3 Тульчинської міської ради Вінницької області	
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова, 1992 р.	
Самоосвіта (інформація зазначається за останні 3 роки у зворотній хронології)	курси	«Основи ІКТ в професійній діяльності педагогічних працівників» (ВАБО), «Цивільна оборона та захист у надзвичайних ситуаціях» (Prometheus), підвищення кваліфікації вчителів географії науково-педагогічного проекту «Інтелект України», «Школа для всіх» (організація інклюзивного освітнього середовища) (EdEra), «Інформаційні технології та STEM» (EdPro), підвищення кваліфікації вчителів географії (ВАБО), «Особливості психолого-педагогічної взаємодії з сучасними підлітками» (ВАБО), «Професійна діяльність вчителів ЗЗСО на засадах Концепції «Нова українська школа»» (ВАБО), «Інформаційна гігієна» (Prometheus), «Вчитель – зона безпеки дитини».
	конференції	
	семінари/вебінари	
	конкурси	
	інше	Друковані роботи у фаховому журналі «Географія та економіка» (Київ,

		видавництво «Педагогічна преса») – «Тульчин – духовна столиця Поділля», «Збереження і охорона ґрунтів», авторські розробки уроків. Член творчої групи педагогів області по створенню посібника «Краєзнавство Вінниччини».
Педагогічний стаж	31 рік	
Кваліфікаційна категорія	Вища	
Педагогічне звання (за наявності)	-	
Науковий ступінь (за наявності)	-	
Педагогічна ідея		
Тема мого досвіду: «Формування ключових компетентностей на уроках географії шляхом використання інноваційних технологій навчання»		
Кредо: «Кожна людська особистість неповторна, виховання нової людини полягає насамперед у розкритті цієї неповторності, самобутності, творчої індивідуальності»		
В. О. Сухомлинський.		
Мета моєї педагогічної діяльності:		
- створити умови для підготовки всебічно розвинених особистостей, розвитку творчого потенціалу учнів; - зосередити увагу на формуванні творчих особистостей, які здатні: самостійно вирішувати життєво важливі питання, вміти критично мислити, використовувати шкільні знання на практиці, аргументовано захищати власну точку зору, вчитися розуміти інших людей і співробітничати з ними, зіставляти та аналізувати факти, бути соціально активними; - сприяти формуванню загальнолюдських цінностей		
Пріоритетним напрямом розвитку сучасної вітчизняної та світової освіти стало перенесення акцентів зі знань та вмінь як основних результатів навчання на формування в учнів системи компетенцій та компетентностей.		
Необхідно розвивати в учнів уміння здійснювати вибір, ефективно використовувати обмежені ресурси, здатність вести переговори, виважено приймати рішення.		
Майбутній спеціаліст повинен вміти навчатись, володіти новими технологіями і вміти їх використовувати, працювати в команді, оперативно		

знаходити відповідну інформацію та використовувати її для розв'язання власних проблем.

Географічна компетентність визначається як володіння необхідною сумою географічних знань, умінь та навичок, що зумовлюють сформованість географічної діяльності, географічного спілкування та особистості учня як носія географічних цінностей.

Ефективні методи навчання, які я застосовую у своїй роботі – це інтерактивні методи і прийоми, метод проектів, самостійна робота учнів, мультимедійні презентації, нетрадиційні форми проведення уроків.

1. Завдання, що вирішую при використанні інтерактивних технологій

Нинішні педагогічні інновації пов'язані із застосуванням інтерактивних методів навчання. Суть інтерактивних технологій у тому, що навчання відбувається шляхом взаємодії тих, хто навчається.

У своїй роботі використовую такі **інтерактивні технології**: рольова гра, дискусія, мозковий штурм, мікрофон, незакінчене речення, лови помилку т. д. Наприклад, при вивченні теми «Країни Африки» у 10 класі пропоную учням запитання: На які групи поділяються країни цього регіону за рівнем економічного розвитку? Відповіді учнів фіксую на дошці: країни що розвиваються, країни з середнім рівнем розвитку, країни високо розвинуті, найменш розвинуті країни. Після усіх можливих висловлювань учнів роблю узагальнення: країни Африки за рівнем розвитку поділяються на: країни, що розвиваються, країну високо розвинуту; країни середніх можливостей; найменш розвинуті країни.

У 6 класі – рольова гра при вивченні теми погода «Фермер». У 7 класі – «Я – великий мандрівник» (упізнати мандрівника);

дискусія - «За і проти» (навести свої аргументи);

прийом «Мозковий штурм» - «Мої дії при землетрусах, цунамі, торнадо»

У 7 класі – прийом «Лови помилку» - даю перелік географічних назв із 1 помилкою.

На комбінованих уроках географії доречно використовую вправу «Географічна розминка». Вона сприяє пригадуванню вивченого матеріалу, розвитку пам'яті, повторенню географічної номенклатури. Наприклад: назвати десять обласних центрів України ; написати назви країн-експортерів нафти; показати на карті десять океанічних течій; назвати країни світу, назви столиць яких починаються на букву «М»; назвати країни світу, назви яких починаються на букву «І», назвати континентальні країни, країни приморські, найбільші та найменші за розміром і т. д.

Групова навчальна діяльність .

Завдяки їй зміцнюється соціальний контакт між членами групи, формуються такі цінності, як суспільний досвід, задоволення результатами особистої й сукупної роботи, взаємодопомога, взаємозбагачення, взаємоконтроль, змагальність; істотно зростає індивідуальна допомога з боку вчителя та товаришів у групі тим, хто її потребує.

Наприклад, при вивченні характеристики природних зон у 7, 8 класах, характеристики країн у 10 класі.

Самостійні роботи застосовую під час вивчення нового матеріалу. Завдання для самостійної роботи включають уміння аналізувати, порівнювати, зіставляти, систематизувати інформацію, ставити запитання, грамотно і стисло викладати власну думку або узагальнений матеріал. Так, при вивченні природи материків та океанів у 7 класі можна практикувати такі завдання: за текстом підручника та картами атласу скласти таблицю рослин і тварин, характерних для кожної природної зони материка. За цією таблицею пізніше легко буде скласти порівняльну характеристику природних зон. У 8 класі при вивченні теми «Формування території України» учні складають хронологічну таблицю з переліком найголовніших подій. Таке завдання сприяє кращому запам'ятовуванню дат.

Практичні роботи дають можливість учням розвинути і вдосконалити свої уміння і навички роботи з картами, додатковою літературою, навчитися порівнювати, аналізувати інформацію, виділяти головне, робити висновки.

2. Мультимедійні технології дають мені можливість організувати навчальний процес, орієнтований на особистість учня, з урахуванням його індивідуальних особливостей і здібностей, більш повно викладати навчальний матеріал; активізувати пізнавальну діяльність учнів; удосконалити навички роботи учнів з комп'ютером. Використовую як власні презентації, так і спонукаю учнів до їх створення.

3. Нетрадиційні уроки допомагають:
створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність;
розпалити інтерес учнів, їх цікавість, які сприяють кращому та глибшому засвоєнню наукової інформації;
реалізувати особистісно – орієнтований підхід до кожного учня, розвиток і активізацію їх навчально – пізнавальної діяльності;
у 10 класі при вивченні теми «Глобальні проблеми людства» проводила урок-конференцію. Учні були у ролі учених, журналістів, експертів. Вчилися доповідати, ставити питання, давати відповіді на них.

4. Проектні технології. Участь у проектній діяльності сприяє формуванню ключових компетентностей: комунікативної, соціальної, громадянської, інформаційної, психологічної.

Результати проектів мають бути матеріальними, тобто відповідно оформленими – відеофільм, альбом, газета, посібник, презентація, альманах тощо.

У 6 класі при вивченні теми «Орієнтування» учні виготовили і презентували стенд «Сторони горизонту». Також були створені макети вулканів, нівелірів, «Атласи хмар над містом Тульчин» (власні фото).

Хоча технологія створення проекту здається, на перший погляд, складною, та виявилось, що проект під силу учням молодшого підліткового віку. Так, учні 6-го класу створювали проекти на тему "Мінерали та гірські породи" у формі комп'ютерної презентації; "Подорож краплини води" у вигляді книжки з яскравими малюнками, віршами, оповіданнями для дітей початкових класів; "Топографічні знаки" у формі збірки карток, що поповнили методичний фонд кабінету географії.

Учні 7-го класу працювали над проектом "Веселі материки". Результатом його було створення папки з малюнками материків у креативному баченні їх форм дітьми. Це сприяло розвитку їх творчого мислення, зацікавленості предметом. Також діти створювали проект "Моя подорож материками". Кожен учень міг презентувати свою розповідь про географічну мандрівку до будь-якої теми, для цього на уроці відводився спеціальний час. Найкращі розповіді увійшли до "Альманаху подорожей". Бути автором - це стимул, який спонукав дітей старанно виконувати роботу. Ця форма роботи сподобалась учням, бо кожен міг показати свою фантазію та знання.

З учнями 8-го класу створений проект "Пори року в Україні". На підсумковому уроці була проведена презентація роботи кожної групи, а результат представлений у формі постерів.

Учні нашого ліцею добре володіють сучасними технологіями, тому проектну роботу учнів 8-б класу при вивченні теми «Погода в Україні» було виконано у вигляді відеоролика, який можна переглянути.

Учні 9-го класу змогли проявити себе під час вивчення теми "Економічні райони України". Так, дітьми на уроках були представлені проекти по кожному економічному району, оформлені у вигляді довідника, створені герби економічних районів.

Хочу навести приклад використання методу проектів під час вивчення в 10 класі економічної та соціальної географії світу. Використовуючи цей метод, були підготовлені проекти по країнах, що вивчаються за програмою: Великобританії, Франції, Італії, Індії, Японії, Китаю та ряду інших країн, які не увійшли у програму курсу. Таким чином діти розширили свій кругозір, більше дізналися про країни світу, їх природу, звичаї, традиції, культуру, ментальність інших народів, особливості кожної країни. Учні змогли повною мірою проявити свої здібності: організаторські, акторські, художні, кулінарні, комунікативні та інші. Також цікавими для дітей були творчі проекти "Моя турфірма пропонує" (створення рекламних проспектів) та "Мої вихідні у Європі". А в позаурочний час учнями було створено проект "Сім чудес України", оформлений у вигляді папки з описом найвідоміших унікальних місць України та відеодисків до неї. Ця робота дозволила дітям розширити свій кругозір, дізнатися більше інформації за межами програмового матеріалу.

І, звичайно, потрібно сказати про ефективність та результативність впровадження моєї педагогічної ідеї. Учні нашого ліцею є переможцями II та III етапів Всеукраїнської олімпіади з географії, беруть участь у різноманітних

конкурсах: обласний конкурс «Вінниччина – квітка Поділля» (Вінницький обласний центр туризму, спорту, краєзнавства та екскурсій) (учні 8-А кл.) - 3

місце, міжнародних природознавчих конкурсах «Колосок», «Геліантус», обласний конкурс екологічних агітбригад - Агітбригада «Грунтознавець» (10-А кл.) – 2 місце, районний конкурс екологічних бригад – 1 та 2 місця.

Висновки

У кожного вчителя, що творчо працює, має великий досвід роботи у школі, складається власна технологія навчання й виховання, в основі якої можуть бути елементи різних педагогічних і освітніх технологій.

Ще В. О. Сухомлинський вказував, що «Найкраща, найтонша методика дійова лише тоді, коли є жива індивідуальність педагога, коли в загальне він вносить щось своє, глибоко продумане». (т. 5, с. 287)

Таким чином, застосовуючи у своїй роботі різноманітні технології, прагну формувати в наших учнів ключові компетентності, які допоможуть їм бути в житті успішними.

Лише поставивши дитячу особистість у центр усієї діяльності, можемо говорити про якісну освіту.

* Формат інформаційної картки не змінювати